

Věc C-182/24

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

5. března 2024

Předkládající soud:

Tribunal judiciaire de Paris (Francie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

8. února 2024

Žalobci:

RB a další jako dědici Claude Chabrola

RZ a další jako dědici Paula Gégauffa

Žalovaní:

Société Brinter Company Ltd.

Société Artedis

BS

MW

Société des auteurs et compositeurs dramatiques (SACD)

Société des auteurs compositeurs et éditeurs de musique (SACEM)

a další

1. Předmět a údaje o sporu:

- 1 V letech 1967 až 1974 režíroval Claude Chabrol přes desítku filmů, z toho pět ve spolupráci s Paulem Gégauffem, autorem dialogů, scénářů a adaptací.

- 2 Úmluvami ze dne 8. června 1990 byla práva na užití těchto filmů postoupena společnosti Brinter Company Ltd., zastoupené BS, která poté práva na užití části filmů postoupila třetím osobám.
- 3 Tyto úmluvy, které byly původně uzavřeny „na dobu 30 let“, jsou stále u 11 filmů platné.
- 4 Dne 11. července 2019 zažalovali dědicové Claude Chabrola a Paula Gégauffa zejména společnost Brinter Company Ltd pro porušení autorských práv ke 14 filmům režirovaným Claudem Chabrolem, z nichž u 5 byl spoluautorem Paul Gégauff.
- 5 Žalobci v podstatě udávají neexistenci nebo nevalnou kvalitu užití filmů v minulosti, tvrdí, že platnost některých smluv uplynula, že ostatní jsou rozvázány pro neplnění nebo nikoli řádné plnění, a požadují náhradu újmy za nesplnění smluvních povinností, za porušení a zásah do jejich osobnostního práva na integritu děl z důvodu špatných podmínek uchovávání a restaurování negativů a nosičů filmů.
- 6 Žalovaní vznesli námitku nepřijatelnosti vycházející z toho, že ke vstupu do řízení nebylo vyzváno 19 spoluautorů filmů, o které ve sporu jde.
- 7 Samostatnými podáními ze dne 5. května a 12. června 2020 vyzvali žalobci ke vstupu do řízení fyzické osoby jako dědice již dříve zesnulých spoluautorů a dále „pozůstalost po Charlotte Armstrong“, „pozůstalost po Danielu Boulangerovi“, „pozůstalost po Nicholasi Blakeovi“, „pozůstalost po Edwardu Atiyahovi“, „pozůstalost po Ellerym Queenovi“, „pozůstalost po Richardu Neelym“, „pozůstalost po Patricii Highsmith“ a „pozůstalost po Claude Brulém“.
- 8 Do řízení vtáhli i společnost dramatických autorů a skladatelů (zkráceně „SACD“) jako zástupce různých spoluautorů a dále společnost autorů-skladatelů a hudebních vydavatelů (zkráceně „SACEM“).

2. Právní rámec:

Unijní právo

Listina základních práv Evropské unie

- 9 Článek 17 stanoví:

„Právo na vlastnictví

1....

2. Duševní vlastnictví je chráněno“.

10 Článek 47 stanoví:

„Právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces

Každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem.

Každý má právo, aby jeho věc byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, předem zřízeným zákonem. Každému musí být umožněno poradit se, být obhajován a být zastupován. ...“

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti

11 Bod 9 odůvodnění zní takto:

„Jakákoliv harmonizace autorského práva a práv s ním souvisejících musí vycházet z vysoké úrovně ochrany, jelikož taková práva jsou pro duševní výtvořky zásadní. Jejich ochrana napomáhá zajistit udržení a rozvoj tvořivosti v zájmu autorů, výkonných umělců, výrobců, spotřebitelů, kultury, průmyslu a široké veřejnosti. Duševní vlastnictví bylo proto uznáno za nedílnou součást vlastnictví“.

12 Článek 2 stanoví:

„Právo na rozmnožování

Členské státy stanoví výlučné právo udělit svolení nebo zakázat přímé nebo nepřímé, dočasné nebo trvalé rozmnožování jakýmkoliv prostředky a v jakékoliv formě, vcelku nebo po částech:

...

d) pro výrobce prvotních záznamů filmů ve vztahu k originálům a rozmnoženinám jejich filmů; ...“

13 Článek 3 stanoví:

„Právo na sdělování děl veřejnosti a právo na zpřístupnění jiných předmětů ochrany veřejnosti

1. Členské státy poskytnou autorům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení jejich děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově včetně zpřístupnění jejich děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí.

2. Členské státy stanoví výlučné právo udělit svolení nebo zakázat zpřístupnění veřejnosti po drátě nebo bezdrátově takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto předmětům ochrany přístup z místa a v době, který si zvolí:

...

c) pro výrobce prvotních záznamů filmů v případě originálu a rozmnoženin jejich filmů; ...“

14 Článek 4 stanoví:

„Právo na rozšiřování

1. Členské státy stanoví pro autory u originálů jejich děl nebo jejich rozmnoženin výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakoukoliv formu veřejného rozšiřování prodejem nebo jiným způsobem.

2. Právo na rozšiřování se u originálu nebo rozmnoženin díla ve Společenství nevyčerpá s výjimkou případu, kdy je první prodej nebo jiný převod vlastnictví takového předmětu ve Společenství uskutečněn nositelem práv nebo s jeho souhlasem“.

15 Článek 8 stanoví:

„Sankce a ochranné prostředky

1. Členské státy stanoví přiměřené sankce a ochranné prostředky proti porušování práv a povinností stanovených v této směrnici a přijmou veškerá nezbytná opatření, aby tyto sankce a ochranné prostředky byly používány. Sankce takto stanovené musí být účinné, přiměřené a odrazující.

2. Každý členský stát přijme nezbytná opatření, aby nositelé práv dotčení protiprávním jednáním prováděným na jeho území mohli podat žalobu na náhradu škody a/nebo žádat o soudní zákaz, popřípadě o zabavení jak materiálu porušujícího právo, tak zařízení, výrobků nebo součástí uvedených v čl. 6 odst. 2.

3. Členské státy zajistí, aby nositelé práv měli možnost žádat o soudní zákaz ve vztahu ke zprostředkovatelům, jejichž služby jsou třetí stranou využívány k porušování autorského práva nebo práv s ním souvisejících“.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví

16 Článek 2 stanoví:

„Oblast působnosti

1. Aniž jsou dotčeny prostředky stanovené právními předpisy Společenství nebo vnitrostátními právními předpisy, které jsou nebo mohou být pro nositele práv výhodnější, použijí se opatření, řízení a nápravná opatření stanovená touto směrnicí v souladu s článkem 3 na jakékoli porušení práv duševního vlastnictví stanovené právem Společenství nebo vnitrostátním právem dotyčného členského státu.

[...]"

17 Článek 3 stanoví:

„Obecná povinnost

1. Členské státy stanoví opatření, řízení a nápravná opatření potřebná k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví, na něž se vztahuje tato směrnice. Tato opatření, řízení a nápravná opatření musí být spravedlivá a nestranná a nesmějí být nadměrně složitá nebo nákladná, nesmějí obsahovat nerozumné lhůty ani nesmějí mít za následek bezdůvodná zdržení.

2. Tato opatření, řízení a nápravná opatření musí být rovněž účinná, přiměřená a odrazující a musí být používána způsobem, který zabraňuje vzniku překážek právně dovoleného obchodu a poskytuje záruky proti jejich zneužití“.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících

18 Článek 1 stanoví:

„Trvání autorského práva

1. Práva autora literárního nebo uměleckého díla ve smyslu článku 2 Bernské úmluvy trvají po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti bez ohledu na den, kdy bylo dílo oprávněně sděleno veřejnosti. ...“

19 Článek 2 stanoví:

„Kinematografická a audiovizuální díla

1. Hlavní režisér kinematografického nebo audiovizuálního díla se považuje za jeho autora nebo jednoho z autorů. Členské státy mohou označit i jiné spoluautory.

2. Doba ochrany kinematografických nebo audiovizuálních děl končí 70 let po smrti poslední z těchto žijících osob, bez ohledu na skutečnost, zda jsou tyto

osoby označeny za spoluautory: hlavního režiséra, autora scénáře, autora dialogu a skladatele hudby, která byla zvlášt' vytvořena pro užití v kinematografickém nebo audiovizuálním díle“.

20 Článek 9 stanoví:

„Osobnostní práva

Tato směrnice se nedotýká předpisů členských států upravujících osobnostní práva“.

Francouzské právo

Zákoník duševního vlastnictví

21 Článek L. 111–1 stanoví:

„autor díla má k tomuto dílu již na základě jeho vytvoření výhradní nehmotné vlastnické právo, kterého se lze dovolávat vůči všem. Toto právo zahrnuje atributy duševní a osobnostní povahy, jakož i atributy majetkové povahy (...)“.

22 Článek L. 113–2 stanoví:

„za vzniklé ve spolupráci se označuje dílo, na jehož vzniku se podílelo několik fyzických osob (...)“.

23 Článek L. 113–3 stanoví:

„Dílo vzniklé ve spolupráci je společným vlastnictvím spoluautorů. Spoluautoři musí vykonávat svá práva ve vzájemné dohodě. V případě neshod je rozhodnutí na občanskoprávním soudu. ...“.

24 Článek L. 113–7 stanoví

„Postavení autora audiovizuálního díla mají fyzická osoba nebo osoby, které uskutečňují duševní vytvoření tohoto díla. Není-li prokázán opak, má se za to, že spoluautory audiovizuálního díla vytvořeného ve spolupráci jsou: 1) Autor scénáře; 2) Autor adaptace; 3) Autor mluveného textu; 4) Autor hudebních skladeb se slovy nebo beze slov, které byly speciálně uskutečněny pro dané dílo; 5) Režisér. ...“.

3. Stanoviska účastníků řízení:

Žalování

25 Žalování tvrdí, že žaloba je nepřijatelná, jelikož žalobci ke vstupu do řízení nevyzvali všechny spoluautory filmů nebo jejich dědice. Podle jejich názoru nelze

„pozůstalost“ řádně vyzvat ke vstupu do řízení, protože nemá právní subjektivitu a nemůže doložit svůj název, sídlo a adresu. Vyzvání organizací kolektivní správy ke vstupu do řízení podle nich neumožňuje tento skutkový stav napravit, jelikož nejsou zástupkyněmi spoluautorů. Na podporu námítky nepřipustnosti vypočítávají 13 spoluautorů, kteří ke dni jejich posledních písemností ze dne 8. června 2023 nebyli ke vstupu do řízení vyzváni.

- 26 Meritorně žalovaní uvádějí, že žaloba je neopodstatněná, protože k užití nedošlo a není prokázáno. Upřesňují, že platnost některých smluv uplynula, avšak tyto smlouvy nevedly k následnému užití. Devět smluv je naopak stále v užití, protože žalobci nevyzvali postupníka, aby plnil za podmínek rozvazující klauzule, jejíž podmínky nejsou naplněny. Mimoto popírají, že k užití filmů nedošlo, a další porušení smluv. Pokud jde o osobnostní práva, domnívají se, že restaurování dotčených filmů je kvalitní až na jedno, které bylo od té doby opraveno. Tvrdí, že filmy jsou užívány řádně, avšak že žalobci nebo někteří z nich často vznášejí námítky proti zamýšlenému užití. Vylučují osobní odpovědnost vedoucích zaměstnanců a důrazně se staví proti navrácení filmových materiálů, jejichž vlastnictví si nárokují.

SADC

- 27 Společnost SACD, nucená vedlejší účastnice, prohlašuje, že v rámci tohoto řízení nezastupuje následující činitele ani jejich dědice: Charlotte Armstrong, Daniela Boulangerová, Nicolase Blakea, Edwarda Atiyaha, Elleryho Queeny, Richarda Neelyho, Patricii Highsmith, Eugène Archeru, Paula Gardnera, a požaduje, aby byla z tohoto důvodu z řízení vynechána.
- 28 Uvádí, že poskytla kontaktní údaje na pozůstalosti po Charlottě Armstrong, Danielu Boulangerovi a Patricii Highsmith, a zavazuje se, že na základě soudního příkazu sdělí kontaktní údaje na pozůstalost po Claude Brulém.
- 29 Společnost SACD tvrdí, že k tomu, aby byla žaloba spoluautora díla vzniklého ve spolupráci přípustná, vyžaduje judikatura, aby byli ke vstupu do řízení vyzváni ostatní spoluautoři, aby se mohli individuálně vyjádřit k žalobě, která je podána k soudu v souvislosti s jejich společným dílem, a to jak s ohledem na svá majetková práva, tak na svá práva osobnostní. Domnívá se, že v této souvislosti nemůže platně zastupovat autory, a to tím spíše, že dotčení autoři nejsou členy společnosti SACD.
- 30 Připomíná svoji oddanost pravidlu jednomyslnosti mezi spoluautory a jejímu nutnému procesnímu důsledku, kterým je vyzvání všech spoluautorů ke vstupu do řízení. Domnívá se, že soud má prostředky k tomu, aby posoudil otázku přípustnosti žaloby při dodržení evropských standardů vysoké ochrany autorských práv, která je uznána dotčenými směrnici. Podle jejího názoru by předkládající soud mohl nechat pravidlo jednomyslnosti ustoupit před výjimečnými těžkostmi, které jsou projednávány věci vlastní, a to zvláště skrze čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a judikatury Evropského soudu pro

lidská práva (rozsudek ze dne 21. února 1975, Golder proti Spojenému království, 4451/70, ECLI:CE:ECHR:1975:0221JUD000445170).

Ostatní účastníci vyzvaní ke vstupu do řízení

- 31 Ostatní účastníci, kteří byli předvoláni samostatnými podáními, se nedostavili ani si ne zvolili advokáta.

Žalobci

- 32 Pokud jde o námitku nepřipustnosti, tvrdí AD, že jeho postavení dědice zakládá jeho zájem na podání žaloby. Dodává, že žalobci vyvinuli veškeré možné úsilí, a to i ve vztahu ke třem organizacím kolektivní správy autorských práv*, aby identifikovali dědice, a někdy předvolali „pozůstalosti“, a to pro nedostatek dalších informací a zejména proto, že žalované sdělují pouze kontaktní údaje vydavatelů. Podpůrně platí, že námitce nepřipustnosti nelze každopádně vyhovět s ohledem na smluvní nároky.
- 33 V konečném důsledku se žalobci dovolávají základního práva učinit jakékoli právní kroky za účelem ochrany svých práv, což musí vést předkládající soud k rozšiřujícímu výkladu judikatury Cour de cassation (Kasační soud, Francie), který vyžaduje, aby ke vstupu do řízení byli vyzváni všichni spoluautoři.
- 34 RB má za to, že žalobci by každopádně neměli být zbaveni možnosti chránit svá práva z důvodu neúčasti některých nebo nečinnosti vyvolané velmi spletitou situací. Dodává, že režisér má jakožto hlavní autor převažující postavení a že vhodné sankce a opravné prostředky jsou ostatně stanoveny směrnicí 2001/29/ES.

4. Posouzení předkládajícího soudu:

- 35 Žalobci v podstatě udávají nedostatečné užití filmů. Žalovaní to zpochybňují a tvrdí, že užití brání žalobci, a to zejména AD.
- 36 Žalobci žalují pro porušení majetkových a osobnostních autorských práv, která mají delikttní povahu, a vznášejí z tohoto důvodu různé nároky na náhradu újmy. Žalují i na smluvní odpovědnost a tvrdí, že smlouvy skončily buď v důsledku uplynutí doby, nebo rozvazující klauzule nebo se domáhají jejich soudního rozvázání z důvodu neplnění smluvních povinností.
- 37 Ode dne 27. ledna 2020, data podání návrhových žádání žalovaných uplatňujících námitku nepřipustnosti vycházející z toho, že ke vstupu do řízení nebyli vyzváni

* Podle usnesení soudu rozhodujícího o výzvě ke vstupu do řízení ze dne 16. února 2023 žalobci za účelem získání kontaktních údajů dalších spoluautorů nebo jejich dědiců „navázali spojení“ i se společnostmi SACD, SACEM a SIAE (Società Italiana degli Autori ed Editori [italská společnost autorů a nakladatelů, zkráceně „SIAE“] Viz <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000047910860>

spoluautoři filmů, je spor ochromen v důsledku nemožnosti určit jejich početné následné dědice.

- 38 Aby své nároky legalizovali, předvolali žalobci sedm osob považovaných za spoluautory nebo dědice a osm „pozůstalostí“ spoluautorů. I když je jim namítáno, že pozůstalost nemá právní subjektivitu, odpovídají, že nebyli schopni určit fyzické osoby, které jsou dědici. Předvolali i SACD, společnost kolektivní správy, s tím, že ji označili za zástupkyni dědiců osmi „pozůstalostí“, což tato společnost zpochybňuje.
- 39 Příprava věci pro rozhodování se tak prodlužuje o vyhledávání spoluautorů či jejich dědiců, z nichž mnohé nelze stále ke vstupu do řízení vyzvat.
- 40 Účastníci řízení si vzájemně vytýkají, že neodůvodněně odmítají díla rozšiřovat, a tudíž to, že s nimi nemohou seznamovat veřejnost, přičemž mají obavy, aby bez rozhodnutí ve věci samé dotčená díla neupadla v zapomnění.

a) Vnitrostátní právo a judikatura

- 41 Použitelné vnitrostátní právo sestává z ustanovení zákoníku duševního vlastnictví (viz body 21 až 24 tohoto shrnutí), která audiovizuální dílo, do jehož působnosti dotčené filmy náleží, definují jako „dílo vzniklé ve spolupráci“, spoluvlastnictví jeho nedílných spoluautorů, ve spojení s ustanoveními Code de procédure civile (občanský soudní řád), který stanoví nepřipustnost podle obecných pravidel v případě, že ke vstupu do řízení nejsou vyzváni všichni spoluautoři.
- 42 Cour de cassation (Kasační soud) ve svém rozhodnutí ze dne 10. května 1995 (Civ. 1ère, 10. května 1995, kasační opravný prostředek č. 93–10.945) totiž upřesnil, že „spoluautor díla vzniklého ve spolupráci, který činí právní kroky za účelem ochrany svých majetkových práv, je povinen pod sankci nepřipustnosti vyzvat ke vstupu do řízení ostatní autory díla, nelze-li jeho příspěvek oddělit od příspěvků spoluautorů“.
- 43 Vyžaduje se, aby ke vstupu do řízení byli vyzváni pouze nedílní spoluautoři, aniž by bylo třeba se k soudu skutečně dostavit nebo souhlasit s návrhovým žádáním (Civ. 1ère, 11. ledna 2000, kasační opravný prostředek č. 98–20.446).
- 44 Ve vnitrostátním právu spadá režim článku L. 113–3 zákoníku duševního vlastnictví do rámce ideálního spoluvlastnictví. Toto ideální spoluvlastnictví je spoluvlastnictvím spoluautorů uvedených v článku L. 113–7 téhož zákoníku, který zakládá domněnku k tomu, aby jim bylo toto postavení přiznáno.
- 45 Článek L. 113–3 zavádí zvláštní režim opírající se o pravidlo jednomyslnosti nedílných spoluautorů.
- 46 V této fázi existuje z pravidla jednomyslnosti jen málo výjimek a toto pravidlo s sebou znovu nese povinnost vyzvat v případě žaloby opírající se

o spoluvlastnická práva ostatní spoluautory ke vstupu do řízení. Tak je tomu s žalobou pro porušení majetkových práv autorů i osobnostních práv autora.

- 47 Je tedy na žalobci, který chce ochránit svá práva duševního vlastnictví, aby předvolal všechny spoluautory díla vzniklého ve spolupráci. Pokud je vůči němu, jako je tomu v projednávaném sporu, namítnuta existence spoluautorů, je na něm, aby je předvolal nebo prokázal, že domněnka, která jim toto postavení zakládá a která je vepsána do článku L. 113–7 občanského soudního řádu, je neopodstatněná.
- 48 Vnitrostátní právo a relevantní judikatura tedy vyvolávají širokou předběžnou debatu o přípustnosti žaloby. Žalobci ukládá, aby prokázal skutečnosti, což z jeho strany předpokládá značné úsilí o právní kvalifikaci jednotlivých příspěvků ke kolektivnímu dílu a o stanovení důkazu. Jeho intenzita je úměrná počtu spoluautorů a případně jejich dědiců.
- 49 Je tento režim slučitelný s právními předpisy unijního práva, a to zejména s Listinou a směrnicemi o autorském právu a o dodržování práv duševního vlastnictví?

b) Unijní právo

Listina základních práv Evropské unie

- 50 Soudní dvůr připomněl, že „práva duševního vlastnictví, jako je autorské právo, která jsou součástí práva vlastnit majetek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. září 2006, Laserdisken, C-479/04, Sb. rozh. s. I-8089, bod 65), jakož i základní právo na účinnou soudní ochranu jsou obecnými zásadami práva Společenství (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. července 2005, Alliance for Natural Health a další, C-154/04 a C-155/04, Sb. rozh. s. I-6451, bod 126 a citovaná judikatura, jakož i rozsudek ze dne 13. března 2007, Unibet, C-432/05, Sb. rozh. s. I-2271, bod 37 a citovaná judikatura)“ (rozsudek ze dne 29. ledna 2008, Promusicae, C-275/06, EU:C:2008:54, bod 62) a že „podle čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie má každý právo vlastnit zákonně nabytý majetek, užívat jej, nakládat s ním a odkazovat jej. Nikdo nesmí být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu, v případech a za podmínek, které stanoví zákon, a při poskytnutí spravedlivé náhrady v přiměřené lhůtě. Užívání majetku může být upraveno zákonem v míře nezbytné z hlediska obecného zájmu. Odstavec 2 téhož článku stanoví, že duševní vlastnictví je chráněno“ (rozsudek ze dne 9. února 2012, Luksan, C-277/10, EU:C:2012:65, bod 68).
- 51 Základní právo na účinnou právní ochranu zaručené v článku 47 Listiny kromě toho směřuje k zajištění „účinného výkonu základního práva na vlastnictví, jehož součástí je právo duševního vlastnictví chráněné v jejím čl. 17 odst. 2. Jak uvedl generální advokát v bodě 31 stanoviska, první z uvedených základních práv je nástrojem nezbytným k ochraně druhého z nich“ (rozsudek ze dne 16. července 2015, Coty Germany, C-580/13, EU:C:2015:485, bod 29).

Směrnice o autorském právu a o ochraně práv duševního vlastnictví

- 52 Soudní dvůr měl za to že „s výhradou výjimek a omezení, které jsou taxativně uvedeny v článku 5 směrnice 2001/29, musí být každé užití díla třetí osobou bez takového předchozího svolení považováno za zásah do práv autora tohoto díla (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. března 2014, UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014:192, body 24 a 25). Článek 2 písm. a) a čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 však neupřesňují způsob, jakým musí být předchozí svolení autora vyjádřeno, takže tato ustanovení nelze vykládat v tom smyslu, že ukládají, aby takové svolení bylo nutně vyjádřeno explicitně. Naopak je třeba mít za to, že uvedená ustanovení rovněž umožňují vyjádřit jej implicitně. [...] Cíl spočívající ve vysoké úrovni ochrany autorů, na který odkazuje bod 9 odůvodnění směrnice 2001/29, však znamená, že podmínky, za kterých lze připustit implicitní svolení, musejí být vymezeny striktně, aby nebyla zbavena obsahu samotná zásada předchozího svolení autora“ (rozsudek ze dne 16. listopadu 2016, Soulier a Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, body 34, 35 a 37).
- 53 Pokud jde o směrnici 2004/48, jakékoli porušení autorského práva předpokládá nezbytná, účinná, přiměřená a odrazující opatření, řízení a nápravná opatření za podmínek článků 2 a 3 této směrnice.
- 54 Soudní dvůr měl za to, že „pokud v takových situacích, jako je situace dotčená v původním řízení, vnitrostátní právní úprava, jak ji vykládají příslušné vnitrostátní soudy, brání možnosti vnitrostátního soudu projednávajícího žalobu na náhradu škody vyžadovat, na žádost žalobce, předložení a získání důkazů týkajících se rodinných příslušníků protistrany, jsou prokázání tvrzeného porušení autorského práva, jakož i identifikace pachatele tohoto porušení nemožné, a v důsledku toho dochází k závažnému porušení základního práva na účinný procesní prostředek a základních práv duševního vlastnictví, kterých požívá nositel autorského práva, a není tudíž dodržen požadavek zajistit spravedlivou rovnováhu mezi jednotlivými dotčenými základními právy (viz obdobně rozsudek ze dne 16. července 2015, Coty Germany, C-580/13, EU:C:2015:485, bod 41)“ (rozsudek ze dne 18. října 2018, Bastei Lübbe, C-149/17, EU:C:2018:841, bod 51).
- 55 V této souvislosti si předkládající soud přeje vyjasnit rozsah práva žalobců na účinnou soudní ochranu a spravedlivou rovnováhu, kterou je třeba nastolit mezi tímto právem a vysokou úrovní ochrany práv duševního vlastnictví všech spoluautorů.

c) Požadovaná vyjasnění**1. Ochrana práva na účinnou soudní ochranu**

- 56 Věc, která byla zahájena dne 11. července 2019, se stále nenachází ve stavu, aby v ní bylo rozhodnuto. Účastníci řízení věnovali významnou péči určení spoluautorů nebo jejich dědiců, aniž by tito mohli být řádně vyzváni ke vstupu do

řízení, jak vyžaduje vnitrostátní judikatura opírající se o článek L. 113–3 zákoníku duševního vlastnictví. Předvolány jsou zejména „pozůstalosti“, které nemají právní subjektivitu.

- 57 Judikatura Soudního dvora mohla argumentovat na základě zásady procesní autonomie členských států.
- 58 Směrnice 2001/29/ES však vyžaduje, aby členské státy stanovily vhodné sankce a ochranné prostředky, jakož i účinné, přiměřené a odrazující sankce.
- 59 Směrnice 2004/48/ES stanoví opatření, řízení a nápravná opatření, aniž jsou dotčeny prostředky vnitrostátního práva, avšak „[pokud] jsou nebo mohou být pro nositele práv výhodnější“, a za předpokladu, že nejsou „nadměrně složitá nebo nákladná“ a neobsahují „nerozumné lhůty“ ani nemají za následek „bezduvodná zdržení“.
- 60 Listina mimoto žalobcům zaručuje účinnou soudní ochranu. Posledně jmenovaným se totiž fakticky brání v přístupu k soudu, který by meritorně rozhodl o jejich občanskoprávním sporu, nemohou-li ke vstupu do řízení vyzvat všechny dědice spoluautorů děl, o která ve sporu jde, zatímco běží několik dědických řízení, a to i v zahraničí.
- 61 Aby byla zachována rovnováha mezi právy spoluautorů, omezují tyto výjimky práva žalobců a kladou na ně vysoké riziko nepřipustnosti jejich žaloby tím, že jim každopádně ukládají významné povinnosti za účelem zjištění totožnosti dědiců spoluautorů.
- 62 Předkládající soud, který je vázán zásadou konformního výkladu unijního práva, si tedy klade otázku, zda má tato ustanovení unijního práva vykládat tak, že umožňují omezení práva autora žalovat pro porušení nebo že je naopak vylučují. K tomuto bodu předloží předkládající soud první předběžnou otázku.
2. *Vysoká úroveň ochrany práv duševního vlastnictví a spravedlivá rovnováha, která musí být nastolena mezi nimi a právem na účinnou právní ochranu*
- 63 Režim článků L.113–3 a L. 113–7 zákoníku duševního vlastnictví, jakož i vnitrostátní judikatura zajišťují i rovnováhu mezi právy nedílných spoluautorů za účelem jejich ochrany. Tato ustanovení jsou provedením výše připomenutých směrnic.
- 64 Soudní dvůr provádí srovnatelnou analýzu, když na základě směrnice 2001/29/ES vyžaduje „předběžný souhlas“ nositele (rozsudek ze dne 27. března 2014, UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014:192). Tento rozsudek se však týká užití díla třetí osobou, a nikoli konkrétně jiným spoluautorem.
- 65 Především platí, že rozsudek ze dne 16. listopadu 2016, Soulier a Doke, C-301/15, EU:C:2016:878), vydaný na základě téže směrnice 2001/29/ES,

připouští existenci souhlasu autora, který se posuzuje „implicitně“. V projednávaném případě by toto kritérium umožnilo rozlišit podle situace jednotlivých spoluautorů nebo dědiců. Někteří z nich mají pravděpodobně v důsledku několika dědických řízení zbytková vlastnická práva a nikdy se neprojevili za účelem jejich uplatnění. Judikatura Soudního dvora však ukládá, aby byl takový implicitní souhlas definován „restriktivně“, a to z důvodu cíle vysoké úrovně ochrany autorů, na který odkazuje bod 9 odůvodnění směrnice. Tak by tomu bylo tím spíše u osobnostních práv autora, která jsou v projednávaném případě uplatňována.

- 66 Předkládající soud zdůrazňuje, že autorské právo není plně harmonizováno, a dotazuje se na konkrétní uplatnění těchto řešení vycházejících z judikatury.
- 67 Judikatura Soudního dvora na základě směrnice 2004/48/ES argumentuje tak, že odkazuje na rovnováhu mezi několika základními právy (rozsudek ze dne 18. října 2018, Bastei Lübbe, C-149/17, EU:C:2018:841), která však mají odlišnou povahu, a to zejména tím, že proti sobě staví právo duševního vlastnictví a právo na respektování soukromého života.
- 68 Ve věci v původním řízení jsou přitom vyvažovaná buď práva téže povahy, nebo práva srovnatelné povahy mezi nedílnými spoluautory; námitka nepřipustnosti umožňuje nepřítomným spoluautorům zaručit, že tato práva nebudou soudem omezena, aniž by jim bylo umožněno hájit se.
- 69 Důsledkem tohoto procesního pravidla je, že břemeno informování spoluautorů, kteří by mohli chtít kontrolovat užití společného díla, je vloženo na žalobce, kteří jsou nositeli svého vlastního práva duševního vlastnictví, spíše než na osobu, která má dílo užít.
- 70 Soudní dvůr mohl mít za to, že práva nositele práva duševního vlastnictví jsou porušena, pokud si nositel nemůže žalobou vyžádat důkazy týkající se rodiny osoby svého odpůrce (rozsudek ze dne 16. července 2015, Coty Germany, C-580/13, EU:C:2015:485). Soudní dvůr odkazuje přímo na pojmy „kvalifikovaná porušení“ práv duševního vlastnictví a na účinnou právní ochranu, ale i na pojem „spravedlivá rovnováha“ mezi jednotlivými dotčenými základními právy.
- 71 V situaci, o kterou jde v původním řízení, může přitom porušení zasáhnout jak žalobce, kteří jsou dědici spoluautorů, tak neidentifikované nositele práv, jejichž práva duševního vlastnictví by mohla být dotčena výsledkem řízení, aniž by o něm věděli.
- 72 Zejména s ohledem na rozšířenou dobu ochrany stanovenou unijním právem a Bernskou úmluvou se tedy předkládající soud dotazuje, zda je nutné nechat převážet práva žalobců, či nikoli.
- 73 Předkládající soud k tomuto bodu předloží druhou předběžnou otázku.

5. Předběžné otázky:

74 Předkládající soud žádá Soudní dvůr, aby rozhodl o následujících předběžných otázkách:

Otázka č. 1: Mohou být články 2, 3, 4 a 8 směrnice 2001/29/ES ze dne 22. května 2001, články 1 až 3 směrnice 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 a dále články 1, 2 a 9 směrnice 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 v rozsahu, v němž autorovi a spoluautorovi kinematografického nebo audiovizuálního díla zaručují jak výhradní právo povolit nebo zakázat rozmnožování svých děl a jejich sdělování veřejnosti, tak dobu ochrany, která končí 70 let po smrti posledního žijícího z těch, kdo na díle spolupracovali, přičemž současně zavazují členské státy k tomu, aby stanovily účinné, přiměřené a odrazující sankce a vhodné prostředky proti porušování autorských práv, jakož i opatření, řízení a nápravné postupy, které nejsou nadměrně složité nebo nákladné, ani neobsahují nepřiměřené lhůty nebo nemají za následek bezdůvodná zdržení, vykládána v tom smyslu, že žaloba pro porušení autorského práva k dílu vzniklému ve spolupráci ze strany jeho nositele vyžaduje k tomu, aby byla přípustná, to, aby ke vstupu do řízení byli vyzváni všichni spoluautoři?

Otázka č. 2: Musí být právo nositele autorského práva na účinnou soudní ochranu a na přístup k soudu, které je součástí práva na spravedlivý proces, jak je zaručeno články 2, 3, 4 a 8 směrnice 2001/29/ES ze dne 22. května 2001, ve spojení s články 1 až 3 směrnice 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004, jakož i s články 1, 2 a 9 směrnice 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006, směrnicí 2006/115 ze dne 12. prosince 2006 a s články 17 a 47 Listiny základních práv Evropské unie, vykládáno v tom smyslu, že přípustnost žaloby pro porušení autorského práva je podmíněna tím, aby ke vstupu do řízení byli vyzváni všichni spoluautoři díla, či nikoli?